

Erik Lindgren

Något om posten vid
Västkustbanan
del 2, delsträckan
Ängelholm - Halmstad
och dess närhet

Innehåll

	sid		sid
Inledning	3	Grevie	20
Ängelholm	9	Malen	21
Rebbelberga	11	Båstad	21
Hjärnarp	12	Kattvik	25
Margretetorp	12	Skottorp	26
Skälderviken	14	Skummeslövs- strand	27
Skepparkroken	15	Vallberga	27
Barkåkra	16	Veinge	28
Vejbyslätt	17	Genevad	29
Vejbystrand	18	Eldsberga	30
Magnarp	18	Tönnersjö	34
Förslövsholm	19	Trönninge	36

Copyright: Erik Lindgren

Posthistorisk skrift 318

Förord

I skriftserie 317 har jag tagit med läsarna på en tänkt posthistorisk resa mellan Malmö och Ängelholm. Denna järnvägssträcka kan sägas vara den sydligaste delen av vad som vi nu kallar Västkustbanan. Den delen omfattar förutom Malmö-Billesholms järnväg också delen Ängelholm - Billesholm av Landskrona - Ängelholms järnväg. I denna del 2 av Västkustbanan ägnar jag mig åt postverksamheten kring sträckan mellan Ängelholm och Halmstad d v s Skåne-Hallands järnväg, vilken även omfattade den i skrift nr 306 redovisade delsträckan Ängelholm-Helsingborg. Den sistnämnda delen berör jag därför inte här.

Syftet med denna skrift är att ge exempel på händelser av varierande slag som i någon mån belyser problem som uppstår i relationerna mellan Posten och järnvägen eller mellan Posten och samhället.

I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag förmedlat dessa uppgifter i de följande stationsvis redovisade avsnitten. I samtliga fall har jag försökt redovisa hur länge de berörda postanstalterna existerat och i de fall de ännu finns, även nämnt något om deras nuvarande status. För järnvägspoststationerna nämner jag dem som formellt hade postansvaret, även om själva sysslan överläts på annan i järnvägens tjänst. Alla postala uppgifter är hämtade ur avskrifter från den del av de handlingar i Postens centralarkiv, varav det fanns kopior deponerade på postkontoret i Växjö till oktober 1995.

Vissa fakta har jag funnit i Svenska Järnvägsklubbens "Järnvägsdata" (ISBN 91-85098-71-X). I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. De olika stationerna återges i den ordning som de skulle komma vid en tänkt resa med järnvägen från Ängelholm till Halmstad. Några lantpoststationer i järnvägens närhet berörs också.

Erik Lindgren

Inledning

Företaget Skåne-Hallands järnväg fick koncession för delsträckan mellan Ängelholm och Halmstad i juli 1882 och kunde på den tre km långa delsträckan mellan Ängelholm och Ängelholms hamn öppnas för allmän trafik den 23 juni 1885 och för den återstående 62 km långa sträckan den 21 augusti 1885. Förberedelserna för samarbete med posten var så långt komna att förenade post- och järnvägsstationer kunde öppnas i allmänhet den 22 augusti samtidigt som postbefordran med järnvägen påbörjades. Några av stationsbyggnaderna var inte färdiga vid detta tillfälle. På dessa platser öppnades poststationerna något senare, som framgår av det följande.

Som anvisning för dem som önskar studera det omfattande ärendet i postens centralarkiv gäller följande diarienummer för Skåne-Hallands järnväg: 1884:1199 med bilagda fyra ärenden, diarieförda 1885 och tre diarieförda 1884.

Styrelsen för Skåne-Hallands Järnväg anmälde den 12 juni 1885 till poststyrelsen att bandelen mellan Ängelholm och Halmstad beräknades bli upplåten för allmän trafik omkring den 15 augusti och var beredd att låta de blivande järnvägstationsföreståndarna utöva posttjänst mot skäligt arvode.

Postinspektör Hugo Winroth i Malmö redovisade i ett brev till poststyrelsen den 29 juni 1885 sina synpunkter på hur posttrafiken skulle organiseras. Han anförde att stationen i Skottorp väntades bli obetydlig och att något stationshus ännu inte hade byggts där. På de övriga orterna längs järnvägen, Ängelholms hamn, Barkåkra, Skummeslöv och Grevie samt norr om Skånegränsen Vallberga, Veinge, Genevad, Eldsberga och Trönninge föreslog han, att poststationer skulle öppnas med stationspersonalen som ansvarig för posttjänsten. Han föreslog att postarvode skulle betalas med *"300 kronor för de poststationer, från vilka sidoposter komma att utgå samt 240 kr för de övriga, och har postinspektionen antagit för sannolikt att från Grevie, Veinge och Vallberga komma att utgå sidoposter"*.

Bland de förändringar i landsvägspostföringen som järnvägen kunde medföra, nämnde postinspektören indragning av diligens- resp kättrpostlinjen Göteborg-Ängelholm på delsträckan mellan Halmstad och Ängelholm, indragning av lantbrevbäringen Ängelholm - Grevie samt förändrad sträckning av gångposten Båstad - Västra Karup - Torekov till Grevie - Västra Karup -Torekov.

Postinspektören föreslog också omreglering av gångposten från Tjerby till Knäred över Veinge på så sätt, att den skulle utgå från Veinge. Vidare föreslog han att gångposten från Laholm till Hishult över Ränneslöv och Våxtorp skulle ändras att utgå från Vallberga.

Nyssnämnda Tjerby avser poststationen vid Genevadsbro, som hade fått namnet Tjerby den 1 februari 1881. Postinspektören föreslog att denna poststation skulle dras in "*med hänsyn till att poststation inrättas i Genevad*". Den poststationen hade tidigare legat i Eldsberga och haft detta namn men flyttats söderut till Genevadsbro och då bytt namn till Tjerby.

Poststationen i Veinge föreslogs bli flyttad till järnvägsstationen, vilket bl a innebar att den dåvarande föreståndaren för lantpoststationen där skulle sägas upp.

Flera av hugskotten vid planeringen av den nya postgången visade sig inte möjliga att omsätta i praktiska ändringar. Ett förslag gick ut på att postlinjen mellan Laholm och Hishult skulle delas upp på två linjer, en direkt från Laholm till Hishult och en från Vallberga via järnvägen till Voxtorp via Ränneslöv med slopande av linjedelen mellan Voxtorp och Hishult.

Detta förslag biträdades av kronolänsmannen i Edenberga Werner Andersson, som därigenom såg sin möjlighet att få posten bekvämt genom att linjen mellan Vallberga och Voxtorp skulle passera Edenberga. Men han nöjde sig inte med det utan begärde i en lång skrivelse den 29 juli 1885 att få en egen poststation i Edenberga med samtidig indragning av den i Ränneslöv.

Han skrev bl a att var och en med lokalkännedom torde "*inse det rätta uti att Ränneslövs poststation indrages och ny sådan inrättas å Edenberga gästgivaregård eller dess närhet utmed allmänna landsvägen mellan Laholm och Kristianstad, samt att postlinjen Laholm-Hishult (raka vägen över Ysby socken) och föreslagna poststationen Edenberga samt Voxtorps poststation, med uteslutande av Ränneslövs nuvarande poststation bibehålles*".

Som argument anförde Andersson bl a att Edenberga var beläget i mitten av Ränneslövs socken och var socknens största och tätast bebyggda by "*med 62 hemmansåboer, ångbränneri, kvarnar, gästgivaregård och länsmanskontor*". Kronofogden instämde i förslaget om "*indragande av den dåmera obehövlige poststationen i Ränneslövsby*". Även länsstyrelsen gav länsmannen sitt stöd och skrev till poststyrelsen bl a följande den 25 juli 1885:

"*Och då de sålunda föreslagna anordningarna utan tvivel skulle medföra större fördelar för allmänheten, än några andra uti ifrågavarande avseende, samt länsmannen är boende i Edenberga,*

får Konungens Befallningshavande, med avseende jämväl å vad länsmannen för övrigt anfört, tillstyrka hans förslag".

Detta är blott ett av många exempel på hur länsstyrelser runt om i landet i hög grad påverkade landsbygdens postnät i samband med tillkommande järnvägar. Ibland var det med för civilstaten fördelaktig utgång, ibland utan att man nådde målet. Någon poststation inrättades t ex inte i Edenberga.

Naturligtvis hade även länsstyrelsen i Kristianstads län tillfälle att lämna synpunkter och påverka utvecklingen. De av postverkets olika instanser för den skånska delen av järnvägen framlagda förslagen sammanfattades i en redovisning till länsstyrelsen i Kristianstad, som i sin tur lät länsmän och kronofogdar uttala sig. Kronofogden J Ekelund i Görslöv skrev den 27 september 1884 till länsstyrelsen beträffande förändringar inom Luggude härad. Hans intressesfär berörde inte sträckan norr om Ängelholm och vi lämnar den därhän. Däremot finner jag anledning att kort beröra synpunkter på omorganisationen från Ekelunds kollega i Södra Åsbo och Bjäre härads kronofogde J Bruzelius. Denne hade från länsstyrelsen i Kristianstad anmodats uttala sig om ifrågasatt indragning av Hjärnarps poststation och tänkte naturligtvis i första hand på behovet av service för tjänsteposten i sitt svar den 31 juli 1885:

"*Med hänseende till Hjärnarps sockens stora utsträckning och betydliga avstånd från dels Ängelholms stad och dels den till nämnda socken närmast blivande Förslövs station å Skåne-Hallandsjärnvägen, är det enligt min uppfattning för tjänsteförändelsers jämna och ordentliga utväxling emellan dels kronofogde- och länsmanskontoren, å ena, samt pastorsämbetet jämte kommunalmyndigheterna samt nämndemän och kronofjärdingsmän inom Hjärnarps socken å andra sidan, oundgängligen nödvändigt, att Hjärnarps poststation bibehålles; Och anser jag, att samma poststation även är av behovet påkallad för att enskilde inom socknen boende personers berättigade anspråk, i avseende å utväxling av postförsändelser, skall kunna anses tillgodosett. Såsom följd varav jag på det bestämdaste får avstyrka ifrågasatta indragningen av Hjärnarps poststation.*"

Kronofogden uppgav också att postutväxlingen med Hjärnarp borde ske landsvägsledes från Ängelholm men hade väl ändå ett alternativ i tankarna när han avslutade remissvaret på följande sätt:

"*Enligt från vederbörande länsman infordrad upplysning utgör avståndet emellan Hjärnarps, nu å Margretetorps gästgivaregård befintliga poststation och Förslövs blivande järnvägs- och poststation i Slammarp å Skåne-Hallands järnväg 0.8 mil*".

I sin kommentar till poststyrelsen den 3 augusti 1885 åberopade länsstyrelsen "såsom eget yttrande kronofogden J Bruzelii härhos bifogade utlåtande uti ärendet" angående framställningen om bibehållande av Hjarnarps poststation. Efter detta anpassade sig poststyrelsen och poststationen fans kvar i gästgivaregården i Margretetorp till och med april 1866, under de sista 20 åren med gästgivaregårdens namn.

Utredning i andra avseenden och uppgörelser mellan postverket och järnvägsbolaget beträffande bl a vagnparken fortskred programenligt och i poststyrelsens cirkulärsamling publicerades den 20 augusti 1885 den notis som återges på vidstående sida. Den nya organisationen skulle sålunda träda i kraft den 22 augusti 1885.

Det stämde inte till punkt och pricka med de verkliga förhållandena. Postinspektör Hugo Winroth anmälde i ett brev till poststyrelsen den 24 augusti bl a följande:

"Enligt nu ingången rapport från vederbörande postexpeditörer inom postkupéexpeditionerna å sagde järnväg har emellertid ej kunnat expedieras någon post från och till förenade poststationer (i Barkåkra, Grevie och Vallberga), enär stationshusen ej varit färdiga, så att de kunnat begagnas, på grund varav post till dessa postanstalter expedierats i den närmast belägna postkontoren".

Först den 27 augusti skickade trafikchefen Taube i Helsingborg följande telegram till postinspektör Winroth: "Nästa lördag bliva omskrivne stationer klara för postexpedition".

Kungörelse,

angående öppnande af åtskilliga poststationer samt indragning af Tjerby poststation.

Den 22 innevarande månad öppnas poststation vid de å Skåne—Hallands järnväg belägna trafikstationerna *Engelholms hamn*, *Barkåkra*, *Förslöf*, *Grevie*, *Vallberga*, *Genevad*, *Eldsberga* och *Trönninge*; hvaremot poststationen i *Tjerby* indrages med den 21 dennes. Stockholm den 17 augusti 1885.

Kongl. Generalpoststyrelsen.

Jernvägspostbefordran:

Från och med den 22 dennes, då postbefordran vidtager å den nyöppnade bandelen *Engelholm—Halmstad*, skall postkupéexpeditionen n:r LXI dagligen framgå å hela linien *Helsingborg—Halmstad* med de tåg som afgå från Helsingborg dagligen kl. 9,15 förmiddagen och från Halmstad söknedagar kl. 1,15 eftermiddagen samt sönd- och helgdagar kl. 5,0 eftermiddagen.

Ny postkupéexpedition, med benämning n:r LXIV, skall från och med samma tid åtfölja de tåg, som dagligen afgå från Halmstad kl. 8,10 förmiddagen och från Helsingborg kl. 2,0 eftermiddagen.

Med de tåg, som afgå från Halmstad söknedagar kl. 5,0 eftermiddagen och från Helsingborg dagligen kl. 8,15 eftermiddagen befordras från samma tid dels breflåda mellan de postanstalter å linien, hvarest dessa tåg göra uppehåll — med undantag af Båstad — dels post i afstängdt, läst fack, mellan postanstalterna i Helsingborg, Kattarp och Engelholm samt mellan postanstalterna i Helsingborg, Engelholm och Halmstad.

Poststationer.

Barkåkra, *Eldsberga*, *Engelholms hamns*, *Förslöfs*, *Genevads*, *Grevie*, *Trönninge*, *Vallberga* och *Veinge* poststationer, tillhörande första klassens lägre afdelning, skola lyda under postinspektionen i Södra järnvägspostdistriktet och direkt utvexla post med postkupéexpeditionerna n:r LXI och LXIV.

Hjarnarps och *Knäreds* poststationer skola från och med den 22 dennes direkt utvexla post jemväl med postkupéexpeditionerna n:r LXI och LXIV.

Postföring:

Ny:

Från och med den 22 dennes underhålles postföring med gående bud sex gånger i veckan, fram och åter, mellan *Hjarnarps* och *Förslöfs* poststationer.

Ändrad:

Under tiden 22 augusti—14 oktober 1885 utbytes postföringen med gående bud, två gånger i veckan, fram och åter, å linien *Tjerby—Knäred* mot dylik postföring mellan *Genevads* och *Knäreds* poststationer öfver *Alslof* och *Veinge*.

Indragen:

Från och med den 22 dennes indrages den dagliga landsvägspostföringen å linien *Halmstad—Engelholm*.

Utgifvot den 20 augusti 1885.

Jernvägsposter:

25.

Helsingborg—Halmstad.

(S. D.)

(Från den 22 augusti 1885.)

LXI. Dagligen.	LXIV. Dagligen.	1) Fk. Brl. Dagligen.					
9,15	2,0	8,15	Helsingborg	12,30	6,6	8,8	8,8
9,36	2,21	8,35	<i>Ödåkra</i>	12,10	5,43	7,48	7,48
9,45	2,30	8,42	<i>Kattarp</i>	11,58	5,30	7,39	7,39
9,48	2,35	8,44	<i>Kattarp</i>	11,54	5,25	7,36	7,36
9,58	2,44	8,51	<i>Rögle</i>	11,46	5,15	7,29	7,29
10,5	2,54	—	<i>Vegeholm</i>	11,36	4,59	7,23	—
10,20	3,14	9,8	Engelholm	11,22	4,44	7,12	7,12
10,27	3,22	—	<i>Engelholms hamn</i>	11,9	4,24	7,1	—
10,27	3,33	—	<i>Barkåkra</i>	10,59	4,7	6,52	—
10,48	3,44	9,28	<i>Försjöf</i>	10,50	3,55	6,45	6,45
11,1	3,57	—	<i>Grefvite</i>	10,32	3,29	6,34	—
11,17	4,12	—	Båstad	10,15	3,9	6,29	—
11,41	4,35	—	<i>Vallberga</i>	9,47	2,39	5,58	—
11,55	4,50	10,19	Laholm	9,36	2,26	5,49	5,49
12,6	5,0	10,28	<i>Veinge</i>	9,23	2,5	5,36	5,36
12,15	5,8	—	<i>Genevad</i>	9,13	1,52	5,28	—
12,25	5,21	—	<i>Eldsberga</i>	9,4	1,42	5,29	—
12,34	5,29	—	<i>Trönninge</i>	8,55	1,34	5,11	—
12,50	5,45	10,58	Halmstad	8,40	1,15	5,0	5,0

Denna spalt läses nedifrån och uppåt.

Dagligen. Sökned. Sön-o. helgd. Sökned.
LXIV. LXI. LXI. 1) Fk. Brl.

1) Med tågen från Helsingborg kl. 8,15 eftermidd. dagligen och från Halmstad kl. 5,0 eftermidd. söknodagar befordras karterad post endast mellan postanstalterna i Helsingborg, Kattarp, Engelholm och Halmstad samt breflåda till och från postanstalterna i Helsingborg, Ödåkra, Kattarp, Rögle, Engelholm, Försjöf, Laholm, Veinge och Halmstad.

Ängelholm

1700-01-01--

Det är oklart om det fanns något egentligt postkontor i Ängelholm under dansktiden. Efter freden i Roskilde finns inte några uppgifter om ett svenskt postkontor där förrän beslutet av Kanslikollegium den 18 augusti 1699 att ett postkontor och en postmästare skulle anställas i Ängelholm "till nästa år". Det starkaste skälet torde ha varit behovet av en kontrollant för postbefordringens behöriga gång.

Det lär ha funnits åtta ordinarie postmästare i Ängelholm innan Claes Bergenstråhle utnämndes av Kungl. Maj:t den 14 augusti 1874. Vi möter honom bl a i skriftväxlingen om förändringar inom hans förvaltningsområde i anledning av järnvägarnas framväxt. Hans företrädare Samuel Francke (1824-1873) torde inte ha haft sitt finger med i spelet mer än möjligen vid förberedelser för kronobrevbäringsansvarets överförande på postverket. Han var för övrigt på sitt 73:e levnadsår, när han formellt beviljades avsked med 1873 års utgång, men tjänsten hade tidvis uppehållits av vikarier. En av dem tillkännagav i ett brev till poststyrelsen bl a att den nattliga tjänstgöringen försvagat hans hälsa och att han genast ville återvända till sin ordinarie tjänst som kontorsskrivare i Borås. Hans brev om detta återges på sid 10.

Bergenstråhles ordinarie efterträdare, Michael Thorén (1885-1892), Carl Gustaf Holmstedt (1892-1907) och Carl Gustaf Strandberg (1907-1913) torde ha fått ägna åtskillig tid åt funderingar inför fortlöpande omorganisationer på grund av det efter hand utvidgade järnvägsnätet.

Ett av Bergenstråhles tidiga bekymmer gällde en fråga om tidig indragning av vissa poststationer. I ett cirkulär i september 1875 hade poststyrelsen begärt vissa statistiska uppgifter rörande de mindre poststationerna för undersökning om de kunde dras in. Det framgick av statistiken att under andra halvåret 1875 hade poststationen i Starby sålt frimärken för kr 36:49, poststationen Åsbo-Tostarp för kr 21:84, poststationen i Tossjö för kr 22:28 och den i Houf för kr 94:-. Detta ligger utanför ämnet för denna skrift men jag nämner det som exempel på en bidragande orsak till de bekymmer som kunde påverka postmästarnas hälsotillstånd negativt.

Till Kong. General-Poststyrelsen i Stockholm!

Emedan min helva genom öfveranstängning och nattvakt (post afgår kvarje natt från Ängelholm till Skåland kl. 10, 5 em. och till södra orterna kl. 1, 45 em.) blivit betydligt försvagad, så att jag ser mig urständsat till att vederbörligen sköta härundera postkontor, helst det varit mig omöjligt att anskaffa dugliga tjänsteförädrarna, och görömaden vid kontoret betydligt ökat; får jag vördsamast anhålla, att mitt förordnande såsom postmästare i Ängelholm måtte upphöra, och att det måtte tillåtas mig att oförskövat få tillträda min kontorskrivareplats i Borås.

Ängelholm den 26 Januari 1874.

W. Bremer.

Rebbelberga

Strax nordost om Ängelholm finner vi Rebbelberga kyrka utmed vägen till Hjärnarp. I inledningen har jag kort berört kronofogdens synpunkter på behovet av Hjärnarps poststation och ägnar dess poststation ett särskilt avsnitt. Innan dess och innan vi således påbörjar vår tänkta färd med järnvägen finner jag också skäl att beröra den närliggande poststationen i Rebbelberga.

I ett brev den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad meddelade poststyrelsen sitt beslut att bli inrätta en poststation utmed postlinjen Göteborg-Helsingborg vid Rebbelberga kyrkby. Beslutet omfattade två andra poststationer vid samma postlinje, nämligen Hjärnarp (vid Margretetorps gästgivaregård) och Strövelstorp samt sammanlagt drygt 100 poststationer inom hela länet. Alla kunde öppnas vid det följande årets ingång.

I Rebbelberga blev det klart för att starta verksamheten med 1874 års ingång. Till föreståndare antogs värdshusidkaren Chr. Persson med 300 kr i årsarvode. Det visade sig snart nog att man tagit till i överkant genom beslutet om en poststation i Rebbelberga värdshus. Det låg mindre än en kilometer från Ängelholms stad och de flesta av församlingsmedlemmarna i Rebbelberga anlitade postkontoret i Ängelholm men inte den nya poststationen.

Sedan postmästaren i Ängelholm underrättat poststyrelsen om detta i ett brev den 22 februari 1875 skrev poststyrelsen till länsstyrelsen i Kristianstad och föreslog poststationens indragning. Efter kontakt med kronobetjäningen och Rebbelberga sockens kommunalstämma svarade länsstyrelsen den 29 juli 1875 bli a följande:

"Såväl kronolänsmannen i orten som församlingen önska poststationens bibehållande; men då stationen är belägen på endast 1/16 miles avstånd från Ängelholms stad, varest postkontor finnes, och Rebbelberga socken, utgörande endast få mantal, genomskäres dels av landsvägen från Åby och dels av landsvägen från Margretetorp, intill vilka landsvägar de flesta hemmanens i socknen åbyggnader äro belägna, samt post dagligen passerar å dessa landsvägar, finner Länsstyrelsen avseende icke böra fästas å de av kronolänsmannen och församlingen för poststationens bibehållande anförda skäl, utan anser sig böra tillstyrka stationens indragning".

Poststyrelsen beslöt därefter vid föredragning den 27 september 1875 att poststationen skulle dras in med utgången av 1875. Så blev det också.

När erbjudandet om lantbrevbäring nådde Rebbelberga, hölls en kommunalstämma den 23 mars 1878 för att i förekommande fall utse ett kommunombud. Protokollet från stämman säger avslutningsvis att *"vid närmare överläggning ansåg församlingen sig icke vara i behov av en sådan brevberingsinrättning"*.

Rebbelberga skulle så småningom få ett postkontor. Den 8 september 1988 invigdes nämligen det där belägna postkontoret med namnet Ängelholm 5 med postmästare Karin Ekenberg som chef. Frågan är väl om det inte kommer att bli ersatt med Närpost eller post-i-butik.

1874-01-01--1946-09-30
Namn Margretetorp 1946-10-01--1966-04-30

Hjärnarp

I Margretetorps gästgivaregård inrättades den 1 januari 1874 en poststation med socknens namn, Hjärnarp. Gästgivaren Anders Ekberg blev dess föreståndare. Poststationen var indragningshotad vid järnvägens tillkomst, som framgår av inledningsavsnittet, men med länsstyrelsens stöd räddades den.

Anders Ekberg efterträddes av Maria Lovisa Ekberg i februari 1897. Änkefru Helena Kristina Ekberg tog över oktober 1900 och från november 1909 Karl Magnus Ekberg. Denne blev kvar som föreståndare till sin död 1944, varefter änkan Esther Ekberg tog vid. När hon avgick 1948, hade poststationen varit i samma släkt under 74 år.

Poststationen i Hjärnarp fick sitt namn ändrat till gästgivaregårdens namn **Margretetorp** den 1 oktober 1946. Samtidigt öppnades en poststation i Hjärnarps kyrkby, berörd i nästa avsnitt.

Köpman Sven Johnsson tog över poststationen år 1948 efter Esther Ekbergs avgång och poststationen flyttades från gästgivaregården till lanthandeln. År 1950 tog Jenny Maria Petersson över, efterträdd redan 1953 av Westa Gunhild Karlsson. Hennes fortsatta anställning i posten säkrades genom att hon vid indragning av hennes poststation i Margretetorp antogs till föreståndare vid den samtidigt nyinrättade poststation i Hjärnarps kyrkby.

1946-10-01--

Hjärnarp (i kyrkbyn)

De som bodde i Hjärnarps kyrkby eller på andra håll i socknen på avstånd från gästgivaregården såg inte med blida ögon på att socknens första poststation låg i Margretetorp. Flera försök gjordes att få den flyttad till kyrkbyn.

Man kunde läsa om ett av dessa i en insändare i Engelholms Tidning den 14 februari 1906 med krav på att poststationen med namnet Hjärnarp i gästgivaregården skulle flyttas till kyrkbyn. Därav blev intet, men 30 år senare fick man en viss lättnad genom att ett postombud öppnades den 1 mars 1936 i kyrkbyn. Bagaren Johan Sigfrid Persson fick ta ansvar för verksamheten som postombud och kunde glädja sig åt att bli statushöjd den 1 oktober 1946 till poststationsföreståndare. Då organiserades hans inrättning som en poststation och den äldre poststationen i gästgivaregården fick sitt namn ändrat till Margretetorp.

Johan Sigfrid Persson var kvar som poststationsföreståndare till och med november 1951. Då tog Anna Svensson över men efterträddes den 1 oktober av Elsa Olsson, som i sin tur lämnade över med maj månads ingång 1966 till Westa Gunhild Karlsson. Hon hade då varit med om avvecklingen av poststationen i Margretetorp.

Poststationen i Hjärnarp utvecklades positivt och kunde klassas som postexpedition den 1 september 1977, med ny terminologi postkontor från 1986 års ingång. Postmästare Inger Olsson fick ta ansvaret för service till ca 950 hushåll med postadress Hjärnarp, men den minskade omsättningen, framför allt i vad gäller betalning över disk, tvingade fram en omorganisation enligt projekt *"Nät 92"*. Postkontoret lämnades sålunda på entreprenad och blev "post-i-butik" i Blombergs Livs.

Namn Engelholms hamn 1885-08-22--1902-09-30
 Namn Skælderviken 1902-10-01--1973-04-30
 Namn Ängelholm 3 1974-05-01--1991-01-31

Skælderviken

Som framgår av inledningsavsnittet kunde den tre km långa delsträckan mellan Ängelholm och Ängelholms hamn öppnas för allmän trafik den 23 juni 1885 medan den återstående 62 km långa sträckan öppnades två månader senare. Ett exempel på de närboendes vaksamhet är att ett 30-tal av dem redan den 9 juli 1885 undertecknade en framställning till postinspektören i Malmö om att en poststation skulle öppnas i stationshuset för Ängelholms hamn. Bland de första underskrifterna finner man hamnkaptenen G B Gudmundsson, tullvaktmästaren N M Hansson och källaremästaren A Linderoth.

Postinspektör Hugo Winroth sände framställningen vidare till poststyrelsen den 14 augusti med tillstyrkan. Möjligen hade han misstanken att poststyrelsen skulle anse avståndet från postkontoret i Ängelholm vara för litet för att motivera en poststation i Ängelholms hamn och tillade:

"Vad beträffar den föreslagna poststationens närbelägenhet fästes uppmärksamheten värdsamt därå, att densamma skulle komma att befinna sig på omkring 5 kilometers avstånd från berörde postanstalt". Han hade emellertid tidigare framhållit sin "övertygelse, att, om poststation skulle komma att med järnvägsstationen förenas, vid denna poststation skulle, särskilt sommartiden, komma att utveckla sig en jämförelsevis betydlig posttrafik, vilken högst antagligt skulle komma att överstiga posttrafiken vid flere andra vid Skåne-Hallands järnväg belägna poststationer".

Förberedelserna för den nya järnvägen var nu så långt framskridna att man väntade med poststationen i Ängelholms hamn till den formella tågstarten den 22 augusti 1885, som således blev födelsedagen också för denna poststation.

Stationsbefälet fick sålunda ansvar för postärendena från tågstarten. Den förste var Julius Wingård, följd efter elva år av Nils Egnell under ett gästspel på fyra månader. Från år 1896 blev stationsmästaren Johan Nilsson ett välkänt ansikte både för den fasta befolkningen och för badgästerna. Under hans tid ändrades poststationens namn till Skælderviken (senare stavat Skælderviken). Kungörelsen om detta i poststyrelsens cirkulär återges på vidstående sida.

Kungörelse,

angående namnförändring af Engelholms hamns poststation.

Från och med den 1 nästinstundande oktober skall den i Kristianstads län belägna poststationen *Engelholms hamn* i stället benämnas *Skælderviken*. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 26 september 1902.

E. VON KRUSENSTJERNA.

e. f.

B. Friman.

Nilsson avled i februari 1915 under sitt 49:e levnadsår. Efter vakansen utnämndes från den 1 juli 1915 stationsmästaren Carl Viktor Bergholtz på befattningen. Han fick förflyttning till Hasslarp den 1 december 1921 och efter ännu några månaders vakans tog Hilding A:son Aldén vid. Han hade tjänstgjort nära tre år på motsvarande befattning i Källstorp och ungefär lika länge i Axelvold. Hans efterträdare den 1 september 1926 blev Olof Hampus Hällöf, som fick finna sig i att flytta till Tjörnarp i november 1934, varefter följande järnvägsmän ansvarade för posten i Skælderviken tills post och järnväg skildes åt den 1 maj 1956: Erik Johan Häll (1934-1936), C G Johansson (1936-1942), John Oscar Johansson (1942-1945), Carl August Andersson (1945-1947), Sture Edvard Rosén (1947-1948), Hugo Victor Plantin (1948-1955) och Tage Bernhard Holmberg (1955-1956).

Under de fyra sistnämnde föreståndarnas ansvar hade postbiträdet Kersti Ulla-Britt Andersson självständigt skött postärendena i Skælderviken. Hon fick från den 1 maj 1956 ett personligt avtal med postverket som föreståndare för lantpoststationen på ca 600 meters avstånd från järnvägsstationen. När poststationen statushöjdes till en postexpedition den 1 oktober 1960 byttes hennes avtal ut mot ett konstitutiorial och hon var därmed tjänstemannaanställd.

Den 1 maj 1974 ändrades poststationens namn till Ängelholm 3 men i längden befanns postkontoret, som termen var från och med 1986, olönsamt och drogs in med januari månads utgång 1991.

Ett postombud öppnades den 1 juni 1934 i **Skepparkroken** med utväxling över Skælderviken. Första året var det endast öppet sommartid. Handlanden Paul Otto Hedström var ansvarig för postverksamheten, följd med 1952 års ingång av fru Helga Jönsson till postombudets indragning den 1 september 1945.

1874-01-01--1879-03-31
1885-08-22--
Namn Vejbyslätt 1921-01-01--1962-09-30

Barkåkra

Liksom vid Margretetorps gästgivaregård öppnades också i Barkåkra en poststation med 1874 års ingång som ett resultat av överenskommelsen mellan postverket och länsstyrelsen i Kristianstad på grund av 1873 års riksdagsbeslut om att ansvaret för kronobrevbäringen skulle övertas av postverket. Kantorn och skolläraren J Nyström förordnades att vara poststationsföreståndare i Barkåkra och fick 200 kr i årsarvode för denna uppgift.

Ett kungligt brev den 6 juni 1873 hade medgett poststyrelsen att öppna en kärrpostlinje mellan Ängelholm och Torekov. Där skjutsades två gånger i veckan i vardera riktningen och de poststationer som betjänades på vägen var från Ängelholm räknat Barkåkra, Förslöv, Västra Karup, Hov och Torekov. På första delsträckan till Förslöv fick hemmansägaren Johannes Nilsson i Rebbelberga kontrakt om skjutsningen med (som det stod i kontraktet) en rask och god häst.

Vid införande av lantbrevbäring blev poststationen en av de många som drogs in, för Barkåkras del med mars månads utgång 1879. Samma öde drabbade då också Förslöv och Hov samt 37 andra mycket unga poststationer inom Kristianstads län.

Med järnvägens tillkomst återuppstod postnamnet Barkåkra, för en poststation öppnades också i järnvägsstationen, dock inte vid själva tågstarten. Några stationer var nämligen inte klara i tid. Detta rapporterade postinspektör Hugo Winroth i ett brev den 24 augusti 1885 till poststyrelsen, två dagar efter tågstarten, med följande text: *"Sedan undertecknad, vid färd å Skåne-Hallands järnväg den 21 dennes, erhållit underrättelse därom, att järnvägsstationerna i Barkåkra, Grevie och Vallberga ej ännu på någon tid kommer att tråda i verksamhet samt undertecknad i anledning härav, för vederbörande trafikchef framhållit de olägenheter, som, då Kungl. Generalpoststyrelsen redan utfärdat kungörelser om att postanstalter å dessa orter skulle öppnas redan påföljda dag, måst uppkomma i den händelse nämnda postanstalter ej skulle kunna börja sin verksamhet på utsatt tid, har nämnde trafikchef muntligen förklarar, att något hinder för poststationernas öppnande ej förefunnnes, enär*

vederbörande stationsinspektorer skulle beordras att infinna sig å sina platser för att mottaga och expediera posten.

Enligt nu ingången rapport från vederbörande postexpeditörer inom postkupéexpeditionerna å sagde järnväg har emellertid ej kunnat expedieras någon post från och till förevarande poststationer, enär stationshusen ej varit färdiga, så att de kunnat begagnas, på grund varav post till dessa postanstalter expedierats å de närmast belägna postkontoren.

Med anmälan härom får postinspektionen tillika värdsammast meddela, att densamma uti under denna dag avlåten skrivelse till trafikchefen för sagde järnväg, anhållit om skyndsamt underrättelse, när poststationerna skulle kunna börja sin verksamhet, på det Kungl. Styrelsen måtte sättas i tillfälle att, om öppnandet ej kan äga rum under de allra närmaste dagarna, tillsvidare återkalla sitt beslut härom".

Det blev inte aktuellt för poststyrelsen att återkalla beslutet. Postinspektör Winroth fick nämligen den 27 augusti ett telegram inlämnat i Helsingborg kl 8.15, i vilket trafikinspektör Taube meddelade att *"nästa lördag bliva omskrivna stationer klara för postexpedition"*.

För ortstämpelsamlade filatelister som vill veta vilket datum som "förstadags-stämpelavtryck" kan bära, återstår att med almanackans hjälp eller på annat sätt finna ut vilken datum som avses med första lördagen efter den 27 augusti 1885.

Oavsett vilken dag detta var så var det stationsföreståndaren Carl J Fredrik Nielsen Stuhr som fick ansvara för posten i Barkåkra när verksamheten kom igång. Han flyttade redan 1886 till Förslöv och följdes då av Johan Emil Carlsén. Denne var kvar till 1893, då J Wilhelm Strömberg tog över. Nils Bengtsson följde 1903 och fick från den 1 mars 1916 förflyttning till Grevie. Efter vakans tillsattes i juni 1916 Gustaf Otto Malmqvist som föreståndare i Barkåkra.

Denne iakttog inte sällan att post och järnvägs gods avsett för Bredåkra hamnade i Barkåkra. Efter utredning beslöt poststyrelsen i samråd med järnvägsstyrelsen att poststationen skulle namnändras till **Vejbyslätt** från 1921 års ingång.

Sedan Malmqvist fått förflyttning till Grevie i juli 1924 ansvarade följande järnvägsmän för posten i Vejbyslätt: Albin Segersson (1924-1927), Carl Erik Persson (1928-1936), Johan Viktor Lindén (1936-1938), Nils Bernard Jönsson (1938-1943), Karl Johan Karlsson (1943-1946), William Svensson (1946-1948), Nils Larsson (1948-1950), John Eric Vilhelm Hovstam (1950-1956), Carl August Gunnar Johansson (1956-1959), Nils Erik Sigvard Nekander (1959-1960) och Per Gösta Härte (1960-1962).

Poststationen drogs in med september månads utgång 1962. Samtliga 147 hushåll betjänades därefter av lantbrevbäraren, vars linje ändrades att utgå från Skälderviken. Bara 26 av hushållen hade betjänats direkt av poststationen, medan de övriga 121 redan för omläggningen var anslutna till den då från Vejbyslätt utgående lantbrevbäringslinjen.

Det fanns under perioden 1937-1945 ett postombud i Magnarp och under perioden 1939-1945 ett postombud i Vejbystrand, vilka båda expedierade posten via Vejbyslätt.

Vejbystrand

1945-06-01--

Med en kort avvikelse västerut från spåret kommer vi till Vejbystrand, där det som nämnts i föregående avsnitt fanns ett postombud under c:a sex år, från den 15 juni 1939 till och med maj 1945. Därefter öppnades en fullständig poststation i Vejbystrand. En viktig kund var kustsanatoriet, som även under postombudstiden hade anlitat Vejbyslätts poststation i stället för postombudet.

Berta Sylvia Margaret Svensson blev föreståndare för den nya poststationen. Hon hade sedan 1944 års början varit biträde vid poststationen i Billesholm. När hon fick förflyttning till Liatorp 1948, övertog Charles Einar Leonard Andersson chefskapet efter ett förflutet som lantbrevbärare på linjen Åsljunga-Höjholm sedan 1932. Han fick behålla chefskapet även efter att poststationen höjts till postexpedition den 1 oktober 1951. Bland hans efterträdare fanns K G Andersson och Åsa Henriksson.

I längden blev poströrelsen olönsam också i Vejbystrand. I projekt "Nät 92" lämnades det på entreprenad med maj månads ingång 1995 och blev "post-i-butik" i *Torgkiosken* vid Postvägen.

Postombudet i **Magnarp**, som nämnts sist i avsnittet om Vejbyslätt, utväxlade posten med poststationen i Vejbyslätt 1937-1945 och med poststationen i Vejbystrand 1945-1964. Det hölls öppet under sommarmånaderna med början den 20 juni 1937. Lantbrevbäraren Frida Elvira Nilsson var ansvarig under de två första åren, följd av telefonisten Anna Olinda Nilsson 1943-1944 och köpman Sten Georg Ranulf 1945-1946. Fru Margit Ingrid Helena Andersen ansvarade 1947, Brita Christensson 1948-1949 och Karl Georg Christensson 1950-1964. Denne avled i september 1964 och postombudet öppnades inte vid följande års säsongstart. Hushållen anknöts till lantbrevbäringen Vejbystrand-Magnarp.

Namn Förslöv 1874-01-01--1879-03-31
och 1885-08-22--1920-12-31
Namn Förslövsholm 1921-01-01--1971-03-31
Namn Förslöv 1971-04-01--

Förslövsholm

Vi återvänder till vårt spår och far vidare norrut till Förslöv. Därmed ser vi inledningsvis bakåt i tiden, för vid gästgivaregården i Förslöv öppnades en av de många poststationerna på grund av kronobrevbäringsreformen i Kristianstads län med 1874 års ingång. Föreståndare blev bagaren Nils Petter Olsson med 200 kr i årsarvode.

Genom lantbrevbäringsreformen blev Olsson av med sitt arbete med mars månads utgång 1879, då husägaren A Pålsson anställdes som lantbrevbärare. Hans kontaktman med de församlingsbor som inte kunde nå honom under beväringsturen utsågs vid kommunalstämman i Förslövs skolhus redan den 18 mars 1878. Det blev fanjunkaren Carl Pettersson. Utöver den regelbundna kontakten med denne hade lantbrevbäraren bara två fasta avlämningsställen, det ena i prästgården och det andra hos kronofjärdingsmannen i Håle.

Vid tågstarten den 22 augusti 1885 öppnades en poststation i järnvägsstationen. Dess föreståndare var från Början Carl Wilhelm Backman, följd redan efter ett år av Carl Johan Fredrik Stuhr, som tjänstgjort i Barkåkra sedan tågstarten. Hans närmaste efterföljare blev Carl Oskar Setterholm (1896-1916) och Johan Patrik Jakobs-son (1916-1921). Denne fick uppleva att poststationens namn ändrades till **Förslövsholm**. Post hade upprepade gånger sänts felaktigt till Färlöv och vice versa. Detta hade också drabbat järnvägsgods och bakom ändringsförslaget låg SJ. Det nya namnet användes med 1921 års ingång.

Efter Jakobsson var följande järnvägsanställda ansvariga för post: Nils P Ohlsson Pihl (1921-1926), Hilding A:son Aldén (1926-1937), J A Winqvist (1937-1944), Johan August Elmqvist (1944-1945), Gustaf Adolf Stridde (1945-1948) och Adolf Lindqvist (1948-1952).

Ökad trafik framtvängde skilsmässa mellan post och järnväg. Den genomfördes med 1953 års ingång och posten flyttades till köpman Torsten Perssons fastighet vid mejeriet i Förslöv. Samtidigt höjdes poststationen till postexpedition och Ann-Britt Karlsson blev dess föreståndare.

Den 1 april 1971 återinfördes namnet **Förslöv** för postexpeditionen. Detta var riskfritt sedan poststationen med namnet Färlöv hade fått sitt namn ändrat till Kristianstad 11 den 1 maj 1970. Med upprepad ändring av terminologin är den rätta beteckningen för posten i Förslöv **postkontor** sedan 1986. Trots ett underlag på ca 1200 hushåll kunde verksamheten inte heller här bedrivas lönsamt sedan betalningar över disk minskat mycket. Från och med den 27 januari 1997 lämnades posten i Förslöv på entreprenad och blev en i raden av "post-i-butik".

1885-08-22--1971-03-31
Namn Båstad 2 1971-04-01--

Grevie

Vi har nu närmat oss Hallandsåsen på vår tänkta tågresa och efter en kraftig sväng västerut kommer vi till Grevie. Där finns en av de stationer som inte var färdiga vid tågstarten, varom berättas på sid 16-17. Vi kan sålunda inte ange exakt startdag för poststationen, men stationsinspektör Otto Algot Rehn fick ta ansvar för denna.

Han efterträddes i september 1907 av Oskar Fredrik Nilsson, som hade varit poststationsföreståndare i Lakaträsk och Trehörningsjö tidigare. Hans efterträdare i mars 1916 Nils Bengtsson hade förestått poststationen i Barkåkra under mer än tolv år.

Sedan Bengtsson slutade var det följande järnvägsanställda som svarade för postservice i Grevie: Gustav Otto Malmqvist (1924-1933), Peter August J:son Lindén (1933-1936), Karl Gerhard Larsson (1936-1940), Johan Otto Olsson (1940-1942), Johan Leonard Eriksson (1942-1945), Otto Emil Nilsson (1945-1947), Emil Gotthild Trägårdh (1947-1950), Edvin Larsson (1950-1954), Harald Einar Ferdinand Ljungberg (1954-1956), Nils Gunnar Blomkvist (1956-1963), Nils Gunnar Sterner (1963-1968) och Hans Börje Ingelsberg (1968).

Ökade göromål motiverade att poststationen skildes från järnvägen den 1 oktober 1968. Elsa Sjöstrand blev nu föreståndare efter att ha haft motsvarande befattning i Västra Karup. Det närliggande nätet organiserades samtidigt om så att lantbrevbäringen ändrades att utgå från Förslöv.

Efter några år genomfördes en ny organisation som fick till följd att posten utgick från Båstad från den 1 april 1971 och poststationen i Grevie fick namnet **Båstad 2** i poststyrelsens oförklarliga strävan att minska antalet adressenheter i en tid då postnumren hunnit vinna fast fäste i korrespondenternas medvetande. Här kan tilläggas att namnet Båstad 2 hade använts under åren 1947-1960 för poststationen Malen.

Den 1 oktober 1973 stushöjdes poststationen Båstad 2 (i Grevie) till postexpedition. Efter ny terminologi blev Elsa Sjöstrand postmästare här. Namnet **Grevie** återinfördes i en charmoffensiv då man med hembygdsrörelsen som primus motor försökte rätta till tidigare begångna fel i namnfrågor runt om i landet. Lönsamheten blev allt mindre i Grevie och i projekt "Nät 92" lämnades postkontoret (ny term från 1986) på entreprenad till *Din Matbutik*.

Väster om Grevie på Bjärehalvöns yttre del fanns under olika tidsperioder poststationerna **Hov**, **Torekov**, **Västra Karup** och **Ramsjöstrand**. Jag gör inte en avstickare från spåret för närmare uppgifter om dessa men hänvisar intresserade till hembygdsboken "*Bjärebygden 1986*". I den har Sven-Eric Johansson redovisat bygdens posthistoria. Tre av de nämnda poststationerna drogs in innan den uppsatsen skrevs. För posten i Torekov, som fanns kvar då, har mönstret blivit detsamma som snart sagt för mer än hälften av vårt lands postkontor. Här kan därför tilläggas att för tiden efter 1986 har den förändringen inträffat, att postkontoret har lämnats på entreprenad, i detta fallet från och med den 5 april 1994 till *Taxi*.

1907-06-01--1947-06-08
Namn Båstad 2 1947-06-09--1960-10-31

Malen

På vår fortsatta färd svänger spåret efter Grevie åter mot nordost och vi kommer fram till Båstads järnvägsstation, belägen omkring två kilometer från stadens postkontor. Omkring 500 meter från järnvägsstationen ligger badorten Malen. Där öppnades hos handlanden Peter Emil Palmqvist enligt poststyrelsens beslut efter framställning den 20 april 1907 av ordföranden Edv Jakobsson i AB Malens havsbad en tillfällig poststation, avsedd att vara i verksamhet under sommaren. Det var inte oväntat att man skulle sakna poststationen sedan den stängts med augusti månads utgång 1907. Det framgick inte minst av ett brev som samhällsföreträdare skrev till postinspektionen i Malmö den 15 augusti 1907.

Brevet var en formell framställning om att poststationen skulle vara öppen året om. Efter tillstyrkan av postinspektionen beslöt poststyrelsen om bifall från 1908 års ingång och ett permanent avtal tecknades med Peter Emil Palmqvist. Efter hans konkurs den 15 maj 1911 sköttes poststationen av hushållerskan Johanna Paulsson som en tillfällig lösning till den 1 oktober 1911. Då blev sömmerskan Antonia Wennström föreståndare för en lång period.

Hon efterträddes den 1 april 1932 av änkefru Hanna Karola Lindell, som kom från poststationen i Hasslarp, där hon varit föreståndare sedan den 1 april 1929. Under hennes tid som chef ändrades poststationens namn till **Båstad 2** från den 9 juni 1947. Hon fick också uppleva att poststationen den 1 mars 1949 höjdes till postexpedition. Därmed fick hon sin avtalsanställning utbytt mot ett konstitutional som statsanställd. Postexpeditionens sista föreståndare blev från 1954 enligt utnämning den 14 december 1953 Edit Anna Augusta Fröblom. Hon fick uppleva postexpeditionens indragning med oktober månads utgång 1960.

1824-12-01-
Namn Båstad 1 1947-06-09-1960-10-31

Båstad

Två kilometer väster om Båstads järnvägsstation fanns sedan december 1824 postkontoret i Båstad. Någon förening av posttjänst där förekom lika litet som vid posten i Malen. Jag besvärar ändå mina läsare med några uppgifter om detta förvaltningspostkontor.

I framställningen om att ett postkontor skulle öppnas i Båstad hette det bland annat: "Ortsinnebyggarna äro till större delen sjöfarande och skeppsredare, vilka ha en ganska betydlig skriftväxling".

Tullinspektör Nils Hallonstén hade haft hand om brevtransporten mellan Laholm och Båstad, innan postkontoret beviljades i ett kungligt brev den 7 april 1824. Invånarna önskade Hallonstén som postmästare, men han blev vid utnämningförfarandet förbigången av den då 32 år gamle lundabon Truls Heurlén, som var kanslist vid arméns kommissariat. Detta skedde under Karl XIV Johans regering då postmästaretjänster ofta "skänktes" till avgångna militärer. Just denna variant hade dittills inte förekommit. Anders Christian Hallonstén, son till nyssnämnde tullinspektör, tog över postkontoret i Båstad i april 1841 efter Heurléns död.

Tre andra ordinarie chefer hann förvalta postkontoret före järnvägsepoken. En av dem var Johan Herman Hillerström (1860-1863), som gjorde sig herostratiskt ryktbar genom att lämna sin befattning i hast enligt det meddelande som hans kontorsskrivare F Appelgrén blev tvungen att skicka till poststyrelsen den 19 november 1863, nedan återgivet i förminskat faksimil.

*N:o Post Expeditionen f: H. Hillerström berättar
des natten till den 19de decem. minad, afven H:
singhans rykt, två utlandit, mottagand, som
Jernadus 4te begämnaderad besp, hit infand
från Tarekas ut 1° des. lasta vicka, afven
hvilkas emottagand han likväl ej mottagat
postquitto, för jag ären admyrkast inberättas
Berättas Post Expeditionen den 19 November
1863*

*F. Appelgrén
o. i Kantarschefens*

Poststyrelsen begärde i brev till länsstyrelsen efterspaning av Hillerström utan resultat. Han fick avsked och efterträdaren Carl Jakob Ahlbeck kände sig föranlåten att begära ökning av beloppet för kontorshyra och expenser på grund av att företrädarens "vårdslöshet och oredlighet" medfört minskning av inkomsterna "ty de flesta correspondenterna ha upphört att begagna sina postböcker". Denna ovanliga vädjan förklingade ohörd vid föredragning i poststyrelsen den 20 mars 1864. Efter Ahlbecks död i maj 1866 blev Henrik Olivier von Hauswollf postmästare (1866-1882).

Conrad von Hauswollf tog över befattningen 1882 efter fadern. Honom har jag mött flera gånger tidigare under min forskning, då han var postmästare i Lenhovda, Sävjsjöström och Osby, vid det sistnämnda postkontoret formellt under en mycket kort period på ca tre månader. Det hände ibland att postmästare under karriären blev utnämnda på befattningar som de aldrig tillträdde i verkligheten.

Conrad von Hauswolff var i tjänst till sin död i maj 1909 och fick sålunda även uppleva tillkomsten av poststationen i Malen. Den tidtabell som tillämpades för postföringen mellan järnvägsstationen och postkontoret från januari månads ingång 1908, då poststationen i Malen "permanentades", återges nedan.

Båstads järnvägsstation—Båstads postkontor.								
(Från den 1 januari 1908.)								
—	8,43	0,2	Båstads järnvägsstation [å järnvägslinien Göteborg—Helsingborg (4)]	Alla dagar.	2,0	—		
—	10,16			Malens poststation	Alla dagar.	10,0	—	
—	2,12				Båstads postkontor	Alla dagar.	8,30	—
8,50	8,50					Alla dagar.	1,45	1,50
10,25	10,25					Alla dagar.	9,45	9,50
2,20	2,20			8,15	8,20			
9,5	—			—	1,30			
10,30	—			—	9,30			
2,30	—			—	8,0			

Efter postmästare Conrad von Hauswolffs död i maj 1909 ledigförklarades postmästarebefattningen i vanlig ordning. I fackorganet SVENSKT POSTARKIV fick han det omdöme som återges nedan. Hans efterträdare blev Erika Fanny Törnsten, som innan hon bestämde sig för att söka, kunde läsa i SVENSKT POSTARKIV något om villkoren så som de framställdes enligt notisen på nästa sida.

Postmästaren Conrad von Hauswolff afled den 5 dennes i Båstad. Född den 6 maj 1847 och son till hofjunkaren och postmästaren Henrik Olivier von H., inträdde han 1866 i postverket, blef 1876 postmästare och erhöll såsom sådan vid faderns död 1882 transport till Båstad.

Här öppnades ett rikt arbetsfält för den idoge mannen. Utom sin trägna tjänstgöring inom posten ägnade han sig med lif och lust åt alla de förtroendeuppdrag, som kommo honom till del. Sålunda var han direktör i Båstads folkbank, styrelseledamot och under flera år ordförande i Badbolaget, v. ordförande i kyrko- och skolrådet samt ledamot af kommunalnämnden.

Sedan 1906 var han R. V. O.

Gift 1875 med Marie Berg, efterlämnar han maka samt två döttrar och en son. Deras sorg delas af vänner när och fjärran. Dödsfallet kom dock icke oväntadt, ty en tärande sjukdom (kräfta) hade i förtid brutit hans krafter.

Den allmänna aktning, han åtnjöt, tog sig uttryck vid hans jordafärd. Bland mängden af kransar var en försedd med nedanstående afskedshälsning:

»Rådklok och hofsam,
var du en samhällets vän.
Frid öfver ditt stoft!»

—*—

De lediga postkontoren.

Båstad. (4. kl.) I fjol erhöles

öfverprovision	334: 47
lösväskor	19: —
bokföring.....	134: 81
postsparbanken.....	27: 86
felräkningspenningar	60: —
Summa	576: 14

Postkontorslokalen är, liksom inredningen, otidsenlig. Någon tillgång på bostadslägenheter finnes knappast, då de flesta bostäder utgöras af sommarbostäder. Arshy-

ran uppgår till ungefär 100 kr. pr rum. Skatter till kommun, kyrkan och skola utgå med 3: — kr. pr bevilningskrona, hvartil kommer en mindre municipalskatt. Samhället har läkare, apotek, bank, ytterbelysning, god tillgång på dricksvatten. Endast folkskolor finnas. Gängse pris äro: färskt fläsk 1: — fårkött 1:10, kalf 1:20, oxkött —:85 à 1:—, smör 2:—, sötmjölksost 1:70, ägg 1:—, mjölk, oskummad, —:12, potatis 4:—, björkved, pr stortuna, 35:—, barrved 20:—.

I modern tid fortsatte postkontoret i Båstad att vara förvaltningsenhet med underlydande postområde fram till och med februari 1961, varefter det degraderades till en postexpedition. Med ny terminologi finns det nu ett postkontor i Båstad. För service till de ca 4700 hushållen med postadress Båstad ansvarar f n resultatområdeschefen Margareta Nordin.

Under perioden 1945 -1957 fanns det under postkontoret i Båstad ett postombud i **Kattvik**, hela tiden med Julius Levin Jönsson som ansvarig. När det avvecklades med 1958 års ingång anslöts de berörda hushållen till lantbrevbäringen Båstad-Svenstad.

1885-12-01--

Skottorp

Efter den långa avvikelsen i både tid och rum återvänder vi till spåret och kommer på vår låtsasfärd förbi Hemmeslöv, där vi på norra sidan av Hallandsås passerar Stenån och därmed är inne i ett slättområde. Vi passerar gränsen till Halland och kommer fram till Skottorp. Där fanns ännu inte något färdigt stationshus vid tågstarten och postmyndigheterna hade inte heller tagit med någon poststation där vid planeringen.

Dagen efter tågstarten behandlades postfrågan vid kommunalstämman i Skummeslöv den 23 augusti 1885. Denna beslöt att "bifoga ett protokollsutdrag till den av privatpersoner i de olika socknarna undertecknade petitionen i sådant syfte", varvid avsågs önskemål från åtskilliga personer i Skummeslövs, Ränneslövs och Våxtorps socknar om en poststation i Skottorp.

Önskemålet berörde också en postlinje från Skottorp över Hasslöv till Våxtorp och Hishult. Man menade att det skulle finnas stort nog underlag för en poststation i Skottorp genom att Skummeslövs, Hasslövs och större delen av Östra Karups socknar och flera andra områden skulle begagna järnvägsstationen och naturligt nog också utträta postärenden där. Förslaget gick ut på att den dittillsvarande postföringen från Båstad till Östra Karup skulle slopas och det fanns till och med dem som talade för indragningen av poststationen i Östra Karup, vilken hade funnits sedan mars 1868.

Vid remissbehandlingen framhöll kronofogden att det var angeläget med en poststation i Skottorp och att posten till Östra Karup med fördel och besparing skulle kunna skickas från Skottorp med gående bud i stället för med kärrpost från Båstad. Landskansliet biträdde kronofogdens uppfattning.

Kommunalstämman med Ränneslövs församling den 3 november 1885 uttalade att *"uppmärksamhet även borde fästas på den omständigheten, att angränsande Karups, Skummeslövs och Hasslövs församlingar kunna utan synnerlig kostnad få erforderlig postbefordran genom postens utgång från Skottorps järnvägsstation, vilken är belägen invid Skummeslövs kyrka. Hela väglängden från Skummeslöv om Karup till Hasslöv är omkring 3/4 mil. Kostnaden för ett postbud denna väglängd kan icke uppgå på långt när till den kostnad postbefordringen mellan Karup och Båstad förorsakat och vilken senare numera kan besparas sedan Båstad fått järnvägsstation"*.

Poststyrelsens beslut blev att öppna en förenad post- och järnvägsstation i Skottorp den 1 december 1885. Stationsinspektör N Andersson fick ta ansvar för posten, följd av C O Lindholm. Denne fick förflyttning till Lammhult 1912 och följande år tog C F Selvan över i Skottorp. Sedan han slutat 1922 ansvarade följande järnvägsmän för posten i Skottorp: C J Vendelén (1922-1926), John A Bredberg (1926-1933), Per Larsson (1933-1940), Per Andersson (1940-1941), Nils V A:son Rosén (1941-1943), Otto E Nilsson (1943-1945), Sven G Nilsson (1945-1948), Karl Artur Thomasson (1948-1951) och Ernst D Åberg (1951-1952).

Post och järnväg skildes åt 1952 och Karin Olsson blev poststationsföreståndare. När poststationen höjdes till postexpedition den 1 oktober 1964, blev hon chef för denna och fick då konstitutorial som tjänstemannaanställd på löneplan. Med ny terminologi på 1970-talet fick postexpeditionen termen postkontor. Lönsamheten avtog allt mera och i projekt "Nät 92" lämnades postkontoret på entreprenad och blev s k post-i-butik" hos Nilssons Livs.

1935-06-01--1979-08-31
Pob Skottorp 1943-02-01--1965-05-31

Skummeslövsstrand

Nära Skottorp finner vi Skummeslövsstrand, där badortsföreningen efter ett sammanträde den 17 juli 1934 tog initiativ till en framställning om en poststation. Postdirektör Olof Thormark anmälde senare på året till poststyrelsen, att åtgärder påkallades för att lösa postfrågan i badorten och poststyrelsen beslöt att låta inrätta en sommarpoststation där från den 1 juni 1935.

Änkefru Astrid Andersson blev föreståndare. Behovet av åretrunt-service ledde till att glappet under september-maj fylldes genom ett postombud, vars verksamhet började den 1 februari 1943. Även för detta fick Astrid Andersson ta ansvar. Hon efterträddes 1959 av Gunhild Pålsson, som hade båda befattningarna till 1964.

Med sommarpoststationen kvar avvecklades postombudet vid oktober månads utgång 1964. Lantbrevbäringslinjen Skottorp-Lögnäs utsträcktes för att täcka upp berörda hushåll.

Under följande somrar uppehölls befattningen som poststationsföreståndare på vakans till poststationens indragning den 31 augusti 1978. En protestskrivelse från badortsföreningen mot poststationens indragning hade ingen verkan.

I södra Halland men avlägset från järnvägen fanns under olika perioder lantpoststationer i Östra Karup, Kjöflinge, Ränneslöv, Våxtorp, Hasslöv, Hishult och Ålstorp. Jag tänker inte störa vår låtsasfärd med avstickare för att berätta om dessa utan hänvisar i detta fall till posthistorisk skrift 131 *"Om posten i Höks härad"*.

1885-08-22--

Vallberga

Från Skottorp går järnvägen i ostnordostlig riktning på en lång raksträcka fram till Vallberga. Även om tågstarten blev den 22 augusti 1885, fungerade inte någon poststation där förrän flera dagar senare, som framgår av avsnittet med citaten på sid 16-17.

Den förenade poststationens förste chef var stationsinspektör Carl Gustaf Grandin. Efter honom hade följande järnvägsmän ansvar för postsysslan: Axel L Lagerberg (1904-1910), J A M Knockenhauer (1910-1915), Carl August Borg (1915-1921), Alfred P:son Augell (1921-1931), August E N:son Ewertz (1931-1941), Gustaf T Carlsson (1941-1947), Axel Persson (1947-1950), Johan R Orrdahl (1950-1956), Ivar O Helgeby (1956-1963), Sven Erik Hellgren (1963-1970) och Nils Hugo Narup (1970-1975).

Poststationen skildes från järnvägen och statushöjdes till postexpedition den 1 oktober 1975. Omsättningen minskade efter hand som betalningsärendena kunde göras med modernare metoder, något som ledde till så dålig lönsamhet att postkontoret, som termen var från och med 1986, lämnades ut på entreprenad, i detta fall till *Vallberga Lantmän*.

Namn Laholm 1 1970-07-01--1991-12-31

Laholm

Tåget har nu på vår tänkta färd tagit oss till Laholm, där någon förening av post- och järnvägstjänst inte förekom. En kort redovisning av postkontorets historia lämnas i nyssnämnda posthistorisk skrift 131.

1874-01-01--

Veinge

I Laholm har tåget passerat Lagan och kommer till Veinge station som är en knutpunkt, varifrån järnvägen till Hässleholm utgick (posthistorisk skrift 37). Det fanns en lantpoststation i Veinge sedan 1874 års ingång, då skolläraren A Larsson blivit föreståndare. I sin utredning för ny organisation med järnvägens tillkomst föreslog postinspektör Hugo Winroth att poststationen skulle förenas med järnvägen.

Lantpoststationens föreståndare hade ett kontrakt med klausulen att han kunde skiljas från sin befattning utan föregående uppsägning, om en järnväg byggdes i närheten. Om detta var skollärare Larsson väl medveten.

Ändå inträffade den situationen att samma dag som järnvägen togs i bruk för allmän trafik sände postinspektören kl 18.10 ett telegram till poststyrelsen med följande text: *"Skall ej poststationen i Veinge förflyttas till järnvägsstationen av samma namn? Postinspektionen har antagit detta och på grund därav vidtagit beroende åtgärder. Föreståndaren för lantpoststationen nekar emellertid upphöra med befattningen såsom saknande order"*.

Postmästaren i Laholm fick med anledning därav en förfrågan från poststyrelsen och svarade att han på kvällen den 22 augusti hade rest till Veinge och efter inventering av poststationen där tillställt järnvägspoststationen den äldre poststationens inventarier. Larsson hade då funnit för gott acceptera att hans tid som postman var slut.

Stationsinspektör Mårten Hansson blev ansvarig för posten i Veinge. Den småningom ökande arbetsbördan efter tillkomsten 1899 av järnvägen till Hässleholm ledde till skilsmässa mellan post och järnväg den 1 oktober 1918. Postlokalen var fortfarande inrymd i järnvägsstationen, där Per Olsson blev ansvarig föreståndare vid 67 års ålder.

Han efterträddes 1928 av Signe Ingeborg Enocson-Kullberg, som 20 år senare fick uppleva att poststationen höjdes till postexpedition. Hennes efterföljare blev år 1948 J V Kullberg och från 1967 noterades Doris Simonsson som ansvarig chef.

1885-08-22--
Namn Laholm 2 1970-07-01--1988-02-29

Genevad

Inte långt från Veinge kommer vi på vår tänkta resa till Genevad. Även där öppnades en poststation i järnvägsstationen samtidigt med tågstarten den 22 augusti 1885. Vid Genevadsbro hade funnit en lantpoststation med namnet Tjerby sedan den 1 februari 1881. Samma namn hade använts för en poststation under tiden januari 1874 - juni 1875 med gästgivaren A M Rehngrén som föreståndare. Denne blev uppsagd som ett resultat av den första sparkampanjen i Halland efter de många poststationernas tillkomst vid kronobrevbäringens införande.

Den senare tillkomna poststationen med namnet Tjerby vid Genevadsbro var den som tidigare hade öppnats med namnet Eldsberga men fått heta Tjerby efter flyttning söderut över sockengränsen. Den drogs in i samband med tågstarten, då en poststation öppna-

des i Genevads nyuppförda stationshus. Smeden N Andersson, som var föreståndare för lantpoststationen blev uppsagd.

Här kämpade bygden för att få behålla lantpoststationen intakt vid bron men intet avseende fästes vid Anderssons begäran att få behållas vid sin befattning, till och med utan arvode från postverket och med löfte att hämta och lämna post vid varje postförande tåg.

För posten i järnvägsstationen blev stationsinspektör Frithjof Karlsson ansvarig och det med biträdesanslag på grund av starkt ökande trafik, gynnad av sockerbruket. När Karlsson flyttade till Simonstorp vid 1913 års ingång hölls befattningen vakant några månader tills efterträdaren Per Olsson kunde ta över efter en tid som stationsföreståndare i Eldsberga. Han efterträddes den 1 maj 1918 av Fredrik Ohlsson Sundén under 14 år.

Därefter svarade följande järnvägsmän för posten i Genevad: Peter A J:son Lindén (1932), Johan R Ekstrand (1933-1939), Johan A Elmqvist (1939-1944), Emil G Trägårdh (1944-1947), Axel A Persson (1947-1951), K M K Strömberg (1952-1959) och L V Karlsson (1959-1970).

När poststationen skildes från järnvägen den 1 juni 1970, blev Essie Svärd, som hade varit postbiträde vid SJ, föreståndare för poststationen. Hon fick en månad senare byta ut datumstämpel, sigill, rek-, ass- och paketetiketter m m genom att poststationens namn ändrades till **Laholm 2**. Organisation som postexpedition följde den 1 september 1973 och två år senare flyttades posten till en ny lokal. Namnet Genevad återinfördes den 1 mars 1988. Trafiken minskade efter hand vid postkontoret, som termen blev 1986, och i projekt "Nät 92" lämnades det ut på entreprenad och blev post-i-butik i Geva Kiosken.

1874-01-01--1881-01-31
1885-08-22--1996-06-02

Eldsberga

En lantpoststation öppnades med 1874 års ingång med namnet Eldsberga, belägen i Eldsberga by. Kronofjärdingsmannen Magnus Jönsson blev föreståndare. Det dröjde inte länge förrän man hörde klagomål över poststationens läge och den uppfattningen antydes att poststationen egentligen bara var till för fjärdingsmannen. Vid kommunalstämman den 11 juni 1874 önskade man "*få postgången inom socknen bättre ordnad än den med detta årets ingång skedda*

anordningen, som endast avsåg kronobrevbäringen utan att minsta avseende blivit fäst på den enskilda korrespondensen.

En några dagar senare avlåten skrivelse från prosten L O Stendahl till poststyrelsen innehöll förslaget att en poststation skulle inrättas på Fladje gård vid vägen mitt emellan Halmstad och Laholm samt att förvaltaren Carl August Andersson skulle förestå denna. Postmästaren i Laholm tillstyrkte och framhöll i ett långt brev hur illa postgången hade lagts upp vid planeringen för kronobrevbäringens upphörande inom Eldsberga socken. I sin slutmening tillade han "*att nuvarande poststationen i Eldsberga, såsom fullkomligt obehövlig, utom för kronofjärdingsmannen, indrages*".

Även kronofogde Malmquist tillstyrkte, liksom postmästaren i Halmstad. Landskansliet gav klartecken till poststyrelsen för förändringen, som genomfördes den 1 december 1874. Poststationen fick behålla namnet Eldsberga och dess nye föreståndare, förvaltare Andersson tillerkändes ett årsarvode på 300 kr, ovanligt högt för den tidens lantpoststationer.

Ändå var detta inte nog för hans efterträdare, förvaltaren E Lüders. I ett brev till poststyrelsen den 21 april 1880 begärde han förhöjning med 200 kr. Då poststyrelsen inte beviljade detta, sade han upp sig i ett brev den 1 augusti 1880. Detta föranledde kommunalstämman att ta upp postfrågan den 22 augusti 1880. Enligt protokollet uttalade stämman "*enhälligt sin önskan att poststationen måtte bli förlagd till någon lämplig plats inom socknen, helst i skolhuset, i synnerhet som skolläraren A J Törnqvist är en särdeles lämplig person att sköta posten, vilket han visat under den tid, cirka ett år, som han för inspektör Lüders räkning skött densamma till allas belåtenhet*".

Samtidigt väcktes frågan till liv om posten i den angränsande Tjerby socken. Där hade inrättats en poststation med 1874 års ingång, men den hade blivit indragen den 30 juni 1875 såsom "obehövlig". Nu begärde socknens styresmän att få en poststation vid Genevadsbro. Smeden N Andersson i Alsingsdal föreslogs bli föreståndare. Kronofogde Sjölander frågade en ny kommunalstämman i Eldsberga och fick ett protokollsutdrag, enligt vilket "*församlingen uttalade enhälligt sitt missnöje över poststationens förläggande till Alsingsdal, emedan den bleve till högst ringa gagn och komme då att av församlingen obetydligt anlitas*".

Kronofogden ställde sig bakom denna uppfattning vid sin anmälan till länsstyrelsen. Men det kom till eldsbergabornas kännedom att poststyrelsen ändå tänkte genomföra ändringen, huvudsakligen därför att förläggning av poststationen till skolan i Eldsberga skulle

behöva medföra en omväg av postföringslinjen. Vid en stämma på kommunalhemmet i Eldsberga den 6 december 1880 beslöt man *"att ersätta postskjutsaren för det han kör nämnde avväg, men om det ej kan tillåtas att posten kör så långt (1960 fot) från vägen, så har församlingen vidtalat ägaren av Fladje gård att upplåta lokal till poststation (densamma som för närvarande begagnas) emot 100 kronor i ersättning för rum, eldning och ljushållning"*.

Postmästaren i Laholm ansåg den föreslagna lösningen bäst och menade i ett underhandsbrev till departementschefen Hübner vid poststyrelsen, att varken den sökande till befattningen som föreståndare för en poststation vid Genevadsbro eller platsen för den var *"lämpliga för det avsedda ändamålet, den förre emedan han anses sakna den reda och det förtroende som för befattningen äro erforderliga, och stället, som är ett tillhåll för vägfarande samt en saluplats för öl m m, ej äga sådant utrymme som behövdes för att skilja postlokalen från dylik för densamma mindre tryggande näring"*. Postmästaren nämnde också att de största korrespondenterna skulle övergå till att hålla sig med postväskor på en annan postanstalt i stället för att använda den poststation som eventuellt flyttades till Genevadsbro.

Poststyrelsen fattade beslut när postmästaren i Halmstad hade bekräftat att gångpostföraren Johannes Jönsson i Dyreberg på linjen mellan Eldsberga och Knäred var villig att stå kvar vid sitt kontrakt även om poststationen flyttades till Genevadsbro. En blyertsanteckning i postmästarens brev av poststyrelsens handläggare avslöjar argumenten för poststyrelsens ställningstagande:

"Med avseende därpå att dels skolhuset såsom beläget 1/10 dels mil på sidan av stora postvägen Göteborg-Ångelholm är tjänlig lokal för poststation och dels fördelen därav att stationsföreståndaren är boende å den plats där stationen är förlagd anser styrelsen Eldsberga kommuns ansökan i berörda hänseende icke f n kunna bifallas".

Följden blev beslutet att poststationen skulle flyttas till Genevadsbro från 1881 års ingång. Två dagar före årsskiftet fick poststyrelsen ett brev som måhända gjorde beslutsfattarna betänksamma. S P Lüders och den nyutnämnde kyrkoherden B Linné begärde i brevet att *"den vid Alsingsdal eller Genevadsbro förlagda nya poststationen icke måtte hava namn av Eldsberga station, då den är belägen utom både pastoratets och häradets gränser"*. Detta ledde dock inte till något återkallande av poststyrelsens beslut men väl till ett helt annat beslut, nämligen *"av förekomna anledningar"* att poststationen skulle kallas **Tjerby** från den 1 februari 1881.

Det var sålunda denna poststation som postinspektör Hugo Winroth föreslog till indragning i anslutning till tågstarten och vi kommer nu ett ögonblick tillbaka till avsnittet om Genevad. Det var detta "yngre Tjerby" vid Genevadsbro som drogs in med tillkomsten av järnvägspoststationen i Genevad.

I Eldsberga fanns däremot inte någon lantpoststation vid järnvägens tillkomst. Ansvarig för den järnvägspoststation som öppnades med tågstarten den 22 augusti 1885 blev Alfred Wilhelm Hedberg. Han tyckte att hans årsarvode för postsysslan, 240 kr, var för lågt och efter mindre än ett halvår begärde han förhöjning till 420 kr. Han åberopade därvid att stationsföreståndarna i Veinge och Genevad hade högre avlöning, trots att dessa inte hade någon "utväxlingspost", medan han själv hade sådan två gånger i veckan med Tönnersjö poststation.

Med termen sidoposter (vilket Hedberg kallade utväxlingsposter) menades att poststationsföreståndaren hade ansvar för och besvär med att ta emot och skicka vidare post via en eller flera linjer som utgick till en eller flera andra postanstalter. Postinspektör Winroth hade vid sin framställning till poststyrelsen om ändringar vid järnvägens tillkomst tagit hänsyn till sidoposter, när han föreslog arvodenas storlek men inte kunnat räkna med att stationen i Eldsberga skulle ha någon sidopost. Vid det tillfället hade ännu inte något beslut fattats om att en poststation skulle öppnas i Tönnersjö.

I sitt svar till poststyrelsen med anledning av Hedbergs begäran medgav Winroth att *"sedan arvodet för poststationsföreståndaren i Eldsberga bestämdes, blivit anordnad sidopost till nyinrättade poststationen i Tönnersjö synes det postinspektionen som det vore med billighet överensstämmande, att nämnde poststationsföreståndares arvode förhöjdes från sitt nuvarande årliga belopp 240 kronor till 300 kronor"*. Däremot ville Winroth inte gå med på så mycket som 420 kr. Arvodena följde efter omständigheterna de allmänna normer som hade överenskommit om förenade post- och järnvägsstationer.

Kontorsbiträdet W Grahn tog över i december 1895 för att åter lämna plats åt Hedberg i juli 1902. Per Olsson efterträdde Hedberg den 1 juli 1905 men fick förflyttning till Genevad i april 1913. Efter två månaders vakans tog Fredrik O:son Sundén över men avgick vid 1916 års slut. Stationsförmannen Reinhold Ludvig Lindberg blev nu ansvarig i 14 år och andra SJ-anställda följde efter honom tills post och järnväg skildes åt den 1 juni 1966, nämligen: Frans H Linneros (1931-1940), Hugo Alfred Pettersson (vikarie 1940), Albin Alfred Ahreemark (1940), Karl Levin Carlsson (1940-1943), Frans

Hubert Andersson (1943), Carl Algot Kristensson (1943-1946), Arvid Lindal (1946-1949), Bengt Johan Lindskog (1949-1957), Artur Konrad Birger Holmgren (1958-1962), Lennart Christiansson (1962-1964) och som postbiträde från 1964 Rut Gustavsson.

Åtta år efter skilsmässan från järnvägen fördes indragning av poststationen i Eldsberga på tal. Avsikten var att inrätta s k stadsbrevbäring från Halmstad till Eldsberga och att korrespondenterna i Eldsberga skulle hämta värdeförsändelser och paket vid poststationen i Trönninge, som från december 1972 hade namnet Halmstad 10.

Vid det tillfället slopades tanken på indragning och Anna-Lisa Nilsson trodde sig sitta säker som föreståndare. I ny organisation blev det ett "lokalpostkontor" i Eldsberga, men dess olönsamhet framträdde alltmer när betalningsärendena minskade, och postkontoret ersattes med lantbrevbäring med juni månads ingång 1996.

1885-10-15--1960-03-31

Tönnersjö

Vi lämnar spåret en stund och gör en avstickare österut till Tönnersjö, dit stationsföreståndaren i Eldsberga anordnade sidopost, som framgår av det senaste avsnittet.

Tönnersjö kyrkby fick inte någon poststation i anslutning till kronobrevbäringsreformen i Halland 1874. Fem år senare, när många av de nyinrättade poststationerna ersattes med lantbrevbäring, fick Tönnersjöborna en form av postservice. En lantbrevbäringslinje inrättades nämligen från Eldsberga över Alslöv till Veinge. En kommunalstämma i Tönnersjö utsåg snickaren C P Bolmgren vid Perstorps torp till kommunombud. Han blev därmed lantbrevbärarens kontaktman.

Behovet av en poststation kom till synes vid en kommunalstämma i Tönnersjö kyrka efter gudstjänstens slut den 5 juli 1885. Stämans ordförande Joh Sjöholm och komminister P J Been utsågs att hos poststyrelsen begära en vid stämman närmare preciserad förbättring av postförhållandena. De fullgjorde uppdraget med en mer än tre foliosidor lång skrivelse tre dagar senare. De satte inte siktet så högt men tänkte sig en möjlig förbättring genom regelbunden gångpost från den blivande järnvägsstationen i Eldsberga. Deras motivering återges här i utdrag:

"Vid närmare eftersinnande torde det ej kunna jävas, att Tönnersjö församling, sedan nya postskickets införande, varit, vad postväsendet angår, en av de mest styvmoderligt behandlade församlingar, åtminstone i södra Sverige, varför församlingen, vid nu väntade ändring av postväsendet i orten, tillitsfullt vågar begära ett bättre tillgodoseende. Tönnersjö församling är mellan 2 och 3 mil lång, i öster gående upp till Småland och i väster, på något över ½ mil när - där Eldsberga församling mellankommer - sträckande sig ned till havet. Församlingen går således, ej så långt ifrån, tvärt över hela Halland. Församlingens kyrka ligger långt ifrån centralt, utan blott 1/3 mil från gränsen åt Eldsberga. Men inte ens så långt upp, som till kyrkan, har den vidsträckta församlingen fått sin post; nej den har knappast fått den till sin gräns. Vid nya postväsendets införande inrättades nämligen en poststation å Alslövs gård, som just ligger i allra yttersta spetsen av församlingen. Snart indrogs också denna station, och sedan har församlingen på egen bekostnad fått avhämta sin post, dels under en längre tid på ett ställe beläget i Eldsberga församling, dels under senare året, återigen på Alslöv, på vilka ställen posten avlämnats av lantbrevbäraren emellan Tjerby och Knäred.

Både den allmänna och den enskilda posten hava dock möjligen av nöden att på allmän bekostnad bli fortskaffad åtminstone till Tönnersjö kyrkoby. Kommunalordföranden och den ene fjärdingsmannen bo i närheten av Tönnersjö kyrkoby. Församlingens komminister bor 5/8 och den ene fjärdingsmannen alltid omkring 1½ à 2 mil ovanför Tönnersjö, varförutan församlingens hela skogsbygd har omkring 3/4 à 2 miles väg till Tönnersjö kyrkoby".

Brevet innehöll också påpekandet att den post som skickades från "Tjerby postanstalt" med Tönnersjö postväska innehöll långt ifrån all den korrespondens som fanns till sockenborna. Var och en ordnade med sin post på för vederbörande lämpligaste sätt.

Postmästaren i Halmstad fick ärendet på remiss och hemställde om bifall "till denna församlings anspråkslösa begäran, så mycket hellre som församlingen, vilken är fullkomligt vanlottad på alla nutidens lättare kommunikationer, förklarar sig villig att med ett belopp av 100 kronor årligen bidra till avlösnande av ifrågavarande postbud". Postmästaren föreslog också att en poststation skulle inrättas i Stomgården i Tönnersjö med arrendatorn Johannes Persson som föreståndare. Denne var villig att bli föreståndare med 100 kr i årslön. Sedan några detaljer avklarats beslöt poststyrelsen att en poststation skulle öppnas i Tönnersjö den 15 oktober 1885.

Johannes Persson överlämnade sitt arrendehemman 1890 och handlanden Pehr Svensson övertog poststationen med oförändrat arvode. Han var också ortens skraddare och blev kvar i postverkets tjänst till 71 års ålder, efterträdd den 1 oktober 1925 av Albina Johansson, senare gift Salomonsson. År 1947 övertogs poststationen av Edit Hermine Salomonsson och två år senare av Astrid Ingeborg Froberg. Efter elva års tjänst fick hon uppleva poststationens indragning med utgången av mars 1960. Dessförinnan hade den vidsträckta Tönnersjö sockens postförhållanden efter åtskilliga framställningar förbättrats efter hand.

1874-01-01--1879-01-31
1885-08-22--1972-11-30
Namn Halmstad 10 1972-12-01--

Trönninge

Med överlåtandet av ansvaret för kronobrevbäringen på postverket vid 1874 års ingång öppnades en poststation i Trönninge. Skolläraren Samuel Elmblad antogs till föreståndare, till en början med 50 kr i årsarvode.

När ärendet om flyttning av poststationen i Eldsberga till Fladje gård (sid 32) skulle avgöras, ansåg postmästaren i Laholm att poststationen i Trönninge skulle bli obehövlig vid eventuellt beslut om att genomföra flyttningen. I ett brev den 10 september 1874 till poststyrelsen bestred postmästaren i Halmstad uppgiften, att förläggande av Eldsberga poststation till Fladje gård skulle bereda orten Trönninge en sådan fördel att dess poststation kunde dras in.

Trönninge fick behålla sin poststation och den 1 april 1875 höjdes Elmblads årsarvode från 50 till 200 kr. Men postmästare Geijer i Laholm gav sig inte och krävde i ett brev till poststyrelsen att Trönninge poststation drogs in. Han motiverade så här:

"Poststationen ligger vid allmänna landsvägen mellan Halmstad och Laholm, till den förra 3/4 mil, betjänar en fjärdingsman, erhöill 1875 frimärken för 360 kronor och får i år för 210 kronor. Detta beror på en folkhögskola, som tills dato varit där förlagd men nu flyttar till falkenbergstrakten".

Poststyrelsen rådgjorde visserligen med länsstyrelsen om den ifrågasatta indragningen, men det blev andrum länge, ja ända tills man planerade för lantbrevbäring i Halland. Nu resulterade denna nya giv i att Elmblad den 22 oktober 1878 fick underteckna ett bevis

om att han blivit uppsagd i laga ordning med januari månads utgång 1879. Hans fortsatta roll i postverket blev att vara ett av postverket oavlönat kommunombud, som skulle förmedla kontakterna mellan allmänheten och lantbrevbäraren.

Med tillkomsten av järnvägen öppnades en poststation i järnvägsstationen den 22 augusti 1885. Stationsinspektör Gustaf Theodor Ljungström blev ansvarig för posten, följd efter tio år av Theodor Sophus Elisaeus Krag. Efter dennes avgång 1910 har följande järnvägsmän ansvarat för posten i Trönninge: Carl Andersson Weimers (1910-1923), John Ragnar Malmström (1923-1925), Johan Helmer Persson (1925-1930), Carl Gerhard Larsson (1930-1936), Algot Magnusson (1936-1939), Karl Oskar Magnusson (1939-1942), Johan August Carlsson (1942-1946), Emil Nordström (1946-1949), Frans Herbert Andersson (1949-1954), Johan Arvid Löfgren (1954-1956), Johan Rudolf Orrdahl (1956-1962) och Artur Konrad Birger Holmgren (1962-1972).

Den 8 juni 1972 skildes post och järnväg åt. Poststationen flyttade till nya lokaler och höjdes ett år senare till en postexpedition. Där fick den tidigare SJ-anställda Nils Ingemar Lindgren anställning, från 1977 med titeln lokalpostmästare. Den 1 december 1972 byttes namnet Trönninge ut mot **Halmstad 10**. Med detta namn finns postkontoret kvar ännu när detta skrivs 1997.

Efter Trönninge slutar vår tänkta resa i Halmstad, där någon förening av post- och järnvägstjänst inte förekommit. Postkontoret i Halmstad kräver en egen bok för att kunna få sin historia skildrad.